

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Examens (CvE) op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet CvE de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Examens.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 55 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

- 1 Open vragen dienen in het Nederlands beantwoord te worden tenzij uit de vraagstelling blijkt dat het antwoord in de vreemde taal mag of moet staan. Indien toch de vreemde taal is gebruikt, worden aan het antwoord 0 scorepunten toegekend.
- 2 Met taalfouten wordt in de beoordeling geen rekening gehouden.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1 „Rausgeworfenes Geld“

1 maximumscore 2

Een goed antwoord bestaat in de kern uit de drie elementen:

- Mensen veranderen alleen als ze zelf willen / er zelf plezier aan beleven. / Bijscholing wordt vaak (van boven af) opgelegd.
- Het is überhaupt niet zo gemakkelijk om mensen te veranderen. / Gedrag is een gevolg van wat je in je leven hebt meegemaakt.
- Korte cursussen helpen niet. / Verandering van gedrag is een langdurige zaak.

indien drie correct	2
indien twee correct	1
indien minder dan twee correct	0

Tekst 2 Damit die Chemie stimmt

2 maximumscore 1

(wenn bestimmte) Genmerkmale (möglichst) unterschiedlich (sind)

Tekst 3 Nur gefühlte Vorteile

3 A

4 maximumscore 1

- 4a 3
- 4b 2
- 4c 1

5 C

6 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat in de kern de twee elementen:

- Ook de ecologische boer gebruikt bestrijdingsmiddelen / schadelijke stoffen 1
- (Natuurlijke) mest bevat ook ziektekiemen / schadelijke stoffen 1

7 C

Vraag	Antwoord	Scores
8	A	
9	D	
10	maximumscore 1 De kern van een goed antwoord is: (Ja) Voor de dieren / de fauna en het vee is ecologisch boeren beter.	
	<i>Opmerking</i> <i>Acceptabel: De ecologische veeteelt is beter voor de dieren.</i>	

Tekst 4 Nicht die ganze Wahrheit

11 maximumscore 3

- 1 juist
- 2 juist
- 3 onjuist
- 4 onjuist
- 5 juist
- 6 onjuist

indien zes correct	3
indien vijf correct	2
indien vier correct	1
indien minder dan vier correct	0

Tekst 5 Der globalisierte 20. Juli

- 12 B
- 13 D
- 14 A
- 15 C
- 16 C
- 17 C

Vraag	Antwoord	Scores
18	<p>maximumscore 1 Een goed antwoord bevat in de kern de elementen: 1 de aanslag heeft plaatsgevonden / er verzet is geweest 2 de aanslag niet op meer steun kon rekenen / er niet meer verzet was</p> <p>indien één van de elementen ontbreekt of onjuist is</p>	0

19 B

Tekst 6 Leben gegen die Ordnung

20 A

21 **maximumscore 1**
Würden sie (regel 22-23)

22 D

23 B

24 C

25 **maximumscore 1**
(ein ausgeprägtes) ästhetisches Bewusstsein (regel 92-93)

Tekst 7 Draußen bleiben?

26 D

27 B

28 C

29 C

Vraag	Antwoord	Scores
30	maximumscore 2	
	1 wel	
	2 niet	
	3 wel	
	4 wel	
	indien vier correct	2
	indien drie correct	1
	indien minder dan drie correct	0
31	maximumscore 1	
	Anhörung (regel 29)	
32	A	

Tekst 8 Lust und Verlust

- 33 A
- 34 A
- 35 B
- 36 B
- 37 B
- 38 A

Tekst 9 Schummler raus

- 39 C
- 40 D
- 41 C
- 42 C
- 43 D

Tekst 10 Kameraden im Klassenzimmer

44 C

45 A

46 C

47 B

48 **maximumscore 1**

De kern van een goed antwoord is:

Er wordt te weinig onderscheid tussen voorlichting/informatie en werving gemaakt. / Er wordt (eigenlijk) gewoon geronseld.

49 C

Tekst 11 Schnurz!

50 B

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 4 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

tekst 1	Focus
tekst 2	Die Zeit
tekst 3	Focus
tekst 4	Nicht die ganze Wahrheit
tekst 5	Frankfurter Allgemeine Zeitung
tekst 6	Die Welt
tekst 7	Frankfurter Allgemeine Zeitung
tekst 8	Focus
tekst 9	Die Zeit
tekst 10	Süddeutsche Zeitung
tekst 11	Frankfurter Allgemeine Zeitung